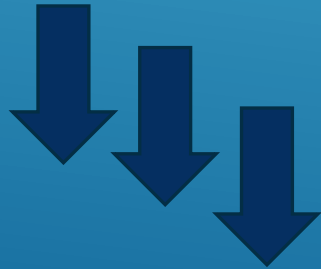

„ДА НАМАЛИМ СМЕТКИТЕ -

ЕНЕРГИЙНАТА БЕДНОСТ И ЦЕНИТЕ “

БЕДНОСТ ↔ ЕНЕРГИЙНА БЕДНОСТ

Близки – доколкото засягат жизнения стандарт на хората

но

Различни по:

- ✓ причини за възникване;
- ✓ механизъм на противодействие - мерки, свързани с компетенции;
- ✓ цели;
- ✓ критерии;
- ✓ обхват.

БЕДНОСТ

Дефиниция на ЕС за бедност: „...бедни са тези лица, семейства и групи, чиито ресурси (материални, културни и социални) са толкова ограничени, че ги изключват от минимално приемливия начин за живот в държавите-членки на Европейския съюз (ЕС), в които те живеят.” (Съвет на ЕС, Решение 85/8/ЕЕС от 1984)

Основни целеви групи на политиката в областта на намаляване на бедността:

- ✓ лица в нетрудоспособна възраст: деца, възрастни хора;
- ✓ семейства с деца;
- ✓ групи в неравностойно положение на пазара на труда или извън пазара на труда - безработни младежи, продължително безработни, безработни над 50-годишна възраст, безработни лица с основно или пониско образование и без професионална квалификация или недостиг на ключови компетентности;
- ✓ икономически неактивни лица, желаещи да работят;
- ✓ уязвими представители на ромската общност;
- ✓ хора с увреждания;
- ✓ бездомни и лица, живеещи при лоши жилищни условия;
- ✓ работещи бедни.

Ангажименти и отговорности на министъра на труда и социалната политика

Измерване на бедността – линия на бедност, определя се с ПМС по предложение на министъра на труда и социалната политика по методика, приета с ПМС № 24/24.09.2019 г., която е съобразена вече с EU-SILC – статистика на доходите и условията на живот. За 2023 г. с ПМС № 286/21.09.2022 г. Е определена линия на бедност 504 лв.

ЕНЕРГИЙНА БЕДНОСТ

Липсва обща дефиниция в рамките на ЕС. Всяка държава-членка следва сама да я дефинира при спазване на **насоките**, дадени в Препоръка (ЕС) 2020/1563 на Комисията от 14 октомври 2020 г. относно енергийната бедност и директивите, които засягат нейното преодоляване:

- ✓ Подкрепа за достъпа до енергия като основна услуга съгласно Европейския стълб на социалните права – координация на системите за социална сигурност без публични интервенции в определянето на цените на доставката на електроенергия;
- ✓ Намаляване на „енергийната бедност“ в контекста на Европейския зелен пакт – декарбонизация;
- ✓ Намаляване на „енергийната бедност“ в контекста на задълженията на ДЧ за енергийна ефективност – трайно и устойчиво чрез различни форми на енергоспестяване – енергоспестяващи уреди, нови източници на енергия, саниране на сгради;

В този смисъл „енергийната бедност“ е свързана с възможностите за достъп до основна услуга в условията на преход към неутрален по отношение на климата Съюз до 2050 година.

Следователно,

ЕНЕРГИЙНА БЕДНОСТ

Енергийна бедност най-общо е ситуация, в която домакинствата нямат възможност за достъп до основни енергийни услуги.

Факторите, които обуславят енергийната бедност са доходи на домакинството, енергийните разходи и линията на бедност.

Моментна ситуация:

Обхватът на енергийната бедност се разширява – обхванати са не само най-бедните, но и ниско- и среднодоходните групи, което означава, че ръстът на цените и разходите на енергопотреблението изпреварват значително доходите.

Устойчивото и финансово ефективно **противодействие** на тази тенденция е **енергийната ефективност**, приоритетно заложена и от Европейската комисия.

МЕРКИ

Мерките по преодоляване на бедността, свързани със социалното подпомагане, са:

- ✓ *временни,*
- ✓ *не оказват влияние върху енергийните разходи за жилището,*
- ✓ *не намаляват трайно „енергийната бедност“, не осигуряват енергийна ефективност,*
- ✓ *не допринасят за климатична неутралност.*

Елемент на социалното подпомагане по Закона за социално подпомагане, което е в компетенциите на министъра на труда и социалната политика респ. Агенцията за социално подпомагане, са **целевите помощи за отопление**. Те са:

- ✓ *сезонни,*
- ✓ *целиви – само за енергопотребление за отопление,*
- ✓ *за подкрепа на доходите на най-уязвимите по социални индикации.*

Мерките за преодоляване на „енергийната бедност“ :

- ✓ *засягат много голям кръг от хора с различен социален статус, доходно и имуществено състояние;*
- ✓ *имат дългосрочен хоризонт;*
- ✓ *трябва да са трайно ефективни;*
- ✓ *трябва да са финансово ефективни и финансово възможни.*

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ

В рамките на компетенциите и отговорностите на министъра на труда и социалната политика са реализирани следните резултати:

2021 година

- ✓ По Наредба №РД 07-5/16.05.2008 г. за условията и реда за отпускане на целева помощ за отопление са подпомогнати 261 001 лица и семейства.
- ✓ По ПМС №368/04.11.2021 г. броят на допълнително подпомогнатите е 27 295.

2022 година

- ✓ По Наредба №РД 07-5/16.05.2008 г. за условията и реда за отпускане на целева помощ за отопление са подпомогнати 301 701 лица и семейства.
- ✓ По ПМС №349/27.10.2022 г. броят на допълнително подпомогнатите е над 27 000.
- ✓ С Решение №500/19.07.2022 г. беше увеличен размерът на помощта със 100 лв.
- ✓ На 30.11.2022 г. с ПМС са осигурени средства за отпускане на еднократна финансова помощ на още 50 000 лица и семейства.

Програмата за целево енергийно подпомагане е фокусирана върху най-рисковите социални групи, но помощта не може да компенсира много по-високите разходи за енергия, следователно, да бъде механизъм за ограничаване на енергийната бедност.

ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА „ЕНЕРГИЙНАТА БЕДНОСТ“

Условия за успешно противодействие на „енергийната бедност“:

- ✓ **координация и взаимодействие** на секторните политики, основани на принципа на социалната отговорност, без прехвърляне на отговорности;
- ✓ **публичност и партньорско сътрудничество** със заинтересованите в разработването и реализирането на политиките;
- ✓ **сътрудничество и взаимодействие** на националните и местните власти, както и на всички нива на администрацията.

Приоритети в противодействието на „енергийната бедност“ на база данните от изследването:

- ✓ **обективна оценка на обхвата и спецификата** на „енергийната бедност“ и правилно целенасочване на мерките на базата на ефективен административен механизъм;
- ✓ **ръст на постоянните доходи** – възнаграждения, пенсии, което може да се реализира чрез повишаване на пригодността на трудовите ресурси към изискванията на пазара на труда /взаимодействие между образование и бизнес/, данъчно-осигурителна дисциплина, ефективно взаимодействие на социалните партньори;
- ✓ **ограничаване на енергийните разходи** чрез ясно насочена и правилно провеждана политика за повишаване на енергийната ефективност.

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО!

„Да намалим сметките“ е добро послание, което трябва да се превърне в политика – реална, справедлива и навременна!

Надя Клисурска-Жекова,

*заместник-министър на труда
и социалната политика*